

Oglasi, pripisana itd.
Uključuju se na temelju
običajnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd.
Isplaćuju se naplatnicom ili polo-
žnicom pošt. štampice u Beču
sa administracijom lista u Puli.

Kod naručbe valja točno os-
načiti ime, prasime i najbližu
poštu predbrojnika.

Ko list na vrijeme ne primi,
neka se javi odgovarajućem u
odnosnom pisamu, za koji se
ne plaća poštarina, ako se is-
vane naplate „Reklamacija“.

Otkovnog računa br. 347/10.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nečlogu sve pokvari“, Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka

o podno.
Netiskani dopisi se ne vraćaju
nepodpisani ne tiskaju, a
nefrankirani ne primaju.
Predplata sa poštarinom stoji
10 K u obće, } na godinu
5 K za seljake } na godinu
ili K 5—, odn. K 250 na
pol godine.
Izvan carovine više poštarina
Plaća i utičuje se u Puli.

Pojedini broj stoji to h, zas-
tali zo koji u Puli, toll
Izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se
u „Tiskari Laginja i dr. prija
J. Krmpotić i dr. (Via Giulia
br. 1), kamoneka se naslovljuje
sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kat).

Početak školske godine.

Nakon dvomjesečnog odmora pozvani su opet mali i veliki djaci, da nastave svoje nauke, pak da poslanu danas sutra čestiti članovi ljudskoga društva i dobri sinovi svoga naroda.

Po davnom našem običaju obraćamo se mi i ovom prigodom do roditelja i zaštitnika naše za školu zrielo i sposobne dječice, da nepromislite učiniti svoju dužnost prema vlastitoj si djeci.

Sveta je dužnost roditelja, da upišu svoju djecu u školu, u kojoj si mogu i moraju pribaviti toliko potrebitog znanja a da uzmognu sretno izaći iz teške borbe za obstanak.

Obraćamo se osobito do onih roditelja, koji upisuju svoju dječicu za prvi put u školu, da ju upišu u hrvatsku ili slovensku školu.

Naši narodni neprijatelji podigli su širom Istre talijanskih fabrika, u kojima se pretvaraju hrvatska i slovenska dječica u narodne izrode i izdajice.

Te fabrike jesu škole zlosretne „Lega Nazionale“. Takve škole moraju izbjegavati roditelji naše djece kano i pakla. Ono nesretno naše djetice, koje zadje nemarem ili zlobom vlastitih roditelja u takovu talijansku fabriku, izgubljeno je za narod, izgubljeno je za roditelje, a često izgubljeno je i za Boga.

Najveći grijeh, dapače zločin počinjuju oni roditelji na svojoj djeci, koji ju šalju u tuđe škole, u kojima je naukovni jezik koji drugi, a ne slatka materinska rječ.

U tuđim školama hrvatsko djetice zakrčljava ijelesno, otupi duševno i za narodnu stvar, a ničemu se ne nauči: niti tuđim jezikom govoreti, niti materinsku rječ. I ne postigne znanja za život, te ne razumije što učitelj predaje. Zaluda je takav odgoj, kad je naobrazba moguća jedino na te-

melju materinske rječ. Tko bi dieta odkinuvši mu ruku ili nogu osakatio, počinio bi zločin. Jošte je gori svaki čin, kad za silepljeni roditelji davaju svoju djecu duševno mučiti i sakatili u školi s tuđim naukovni jezikom.

Teško se odužuju svojoj djeci, teško se odužuju narodu oni, koji prestaju boriti se za prava svoga jezika.

Zato neka svatko čini svoju čovječju i narodnu dužnost i neka svatko poučava na sve načine one na žalost zaslepljene roditelje, koji bi htjeli opet kod novog upisivanja odvesti svoju djecu, koja su bez obrane, u drugu školu, a ne u hrvatsku, te ju opet tako dati mučiti i sakatiti i tjelesno i duševno!

Glavno načelo, znanstveno i prirodno, je svake poduke i svakog uzgoja, ako ima biti uspješan, da se isti vrši na temelju materinskog jezika. Jedno ho poduku onog učitelja, kojega diete razumije, pratili će radošću i dobrim uspjehom.

Ako vrijedi to načelo obćenito, za sve narode i za sve plemena, vrijedi osobito za naš narod u Istri, gdje uo vrebna narodni dušmanina na drobnu našu dječicu, da nam ju otudji, da nam ju odnarođi — ukrade.

Pozivljemo dakle sve roditelje za školu sposobne djetice, koji žele jednom vidjeti sretan svoj porod, koji neće, da ih budu jednom njihova vlastita djeca u grobu proklinjala — svi ti neka upišu svoju djecu u hrvatsku ili slovensku pučku školu.

Knji upiše holomice ili nehotice svoje diete u talijansku školu, taj prodava svoju vlastitu krv, taj stvara krvnog dušmana vlastitomu svomu narodu.

Hrvatska i slovenska djeca u hrvatske i slovenske pučke škole!

Pozor! Pozivlju se članovi hrv. pjevačkog glazbenog društva u Puli na konstituirajuću skupštinu u nedjelju 25. t. mj. u 10 s. pr. p. u prostorije Čitaonice.

Slavenski bogoslužni jezik u Istri.

(Nastavak.)

Prema promjenam i poboljšicam Benedikta XIV., kako u breve „Quum ardentis studio“ 25. marča 1762. pribavio je kašnje Pavao Klement Miosić, biskup Spljetski u Mlecih 1827. drugo izdanje spomenuta Kasićevog Rituala, uvrativ samo promjene naredjene po Benediktu XIV. i uz jako redke i nuzgredne promjene u jeziku.

Pošto je u novije doba počeo biskup porečko-puljski Presvietli g. Flapp nalagati svećenikom, da isključivo rabe latinski ritual i čak uvratio bio g. 1887. nekoje opazke „de lingua liturgica“ u svom direktoriju, po kojih se je razabiralo da on, kao biskup istarski niti ne zna, da obstoje dva spomenuta izdanja Rituala lingua slavica, to je god. 1888. bio umoljen Sv. Zbor Obrada da ga na to upozori i opomene, da dozvolom Sv. Stolice imamo „et esse licitum usum Ritualis slavici, quod approbatum a Romana S. Sede, usurpatum est in Ecclesiis slavici earum Dioecesium per duce-

tos et quadraginta septem annos“ („i da je dozvoljena poraba slavenskoga rituala, koj je odobren od Rimske svete Stolice, prisvojen u slavenskim crkvam onih biskupija kroz dvie sto i četrdeset i sedam godina“). Da je u istinu isti Sv. Zbor opomenuo Presvietlog Biskupa udovoljio molbi, to nam proizlazi od tada, što je isti molitelj kasnije, kad se je tiskalo novo izdanje Rituala od g. 1893. i kad je bio umoljen da izreče svoj sud o „trina nova dubla“ (trim novim dvojbam), koje je isti Presvietli g. Flapp postavio „contra hanc novam editionem hujusmodi Ritualis“ (proti ovomu novomu izdanju takovoga rituala) pisao i zahvalio Sv. Zboru, da je onu njegovu molbu, „ut ille Episcopus de ea approbatione moneretur“ (nek se onoga biskupa na ono odobrenje upozori) u istinu bila uslišana, pak piše: „Quod sacra Congregatio fecit. Cui propterea gratias ago“ (Što je sveti zbor učinio. Komu se s toga zahvaljujem). Nek se pregledaju spisi istoga Sv. Zbora.

U novije doba, kako smo jur natuknuli,

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Što je sa kompromisnim odborom?

Saljetavaju nas s pitanjima prijatelji iz raznih strana pokrajine: što je sa kompromisnim odborom? Na ta pitanja odgovaramo svima ovim putem što znamo i koliko možemo: Sjednice kompromisnog odbora zapela i to zbog pretjeranih i neutemeljenih zahtjeva talijanskih članova tog odbora. Oni bi animo htjeli, da im hrvatsko-slovenski članovi tog odbora popuste skoro u svim pripornim pitanjima. Znajuć, da imaju kod zemaljske uprave svu vlast u svojim rukama nebrinu se ni malo za to, da bi se već jednom uredilo ovo nesnosno stanje u našoj pokrajini. Njima je pravo i drago da to stanje traje i potraje bilo do konca svieta i vieka.

Sabor je stvorio zakon da se imada urediti zemaljsku upravu na bar prividno pravednom temelju. Taj je zakon i potvrđen, ali saborska većina, odnosno njezini pouzdanci u zemaljskom odboru za to hajtu i nehaju.

Većina zemaljskog odbora sklapa zamove, dieli ogromne podpore, sazivlje sabor a da se neobazire na spomenuti zakon, a da nepita ni za privolu dvojice naših prisjednika. To su doista nesnosni odnošaji.

Protiv zaključcima većine zemaljskog odbora uloženi su utoci radi povriede zakona, ali za to neboli glava ni trščansku ni bečku vladu. Ista većina dogovara se sa vladom bez privole i znanja naših prisjednika glede sazova zemaljskog sabora i vlada će stalno i toj želji većine zemaljskog odbora zadovoljiti uzprkos jasnomu slovu zakona.

Sabor će se pogotovo sastati bez suglavlja i bez privole dvojice naših prisjednika i njihovih drugova u zemaljskom saboru. Da zamaže oči i vladi i stanovništvu

Istre sastavila je većina zemaljskog odbora takozvani radni program, nastojeći skoro izključivo iz čisto gospodarskih pitanja. Tim pitanjima hoće da zaslepi prostotu. Kazati će naime: „evo, mi želimo raditi jedino na gospodarskom polju, nu nećemo narodno-političkih i školskih pitanja, jer bi nas to razdvojilo, jer bi takova pitanja dovela do borbe i sukoba; uredimo najprije ova pitanja, a onda tekar ćemo razpravljati o porabi jezika u zemaljskom odboru i saboru, onda ćemo tekar proći na osnivanje škola za Hrvate i Slovence Istre“.

Tako će govoriti gospoda od većine, a tako već pišu njihovi listovi. Tomu će vjerovati vladini krugovi u Trstu i oni u Beču, koji nevide rado narodnostnih borba i koji bi htjeli, da sve gladko teče kol u zemaljskom odboru, toli u saboru i nepitajući je li to pravo i zakonito.

Naše zastupniko čeka teška borba u budućem zasjedanju saboru, jer će talijanska većina upotriebiti svu svoju brojnu moć i sva poznata svoja maslina sredstva da provede svoje osnove. Ona znađe, da imado za sebe c. k. vladu u Trstu i središnju vladu u Beču. Radi toga postupaju tako bezobzirno njezini prisjednici u zemaljskom odboru i radi toga samari kompromisni odbor, da bi u istinu došlo do kompromisa.

Skupština Čitaonice u Puli. U nedjelju 18. t. mj. bila je skupština Čitaonice da se izabere uprava iste, pošto su nekoji u maju izabrani položili čast a nekoji premješteni. Radi toga je bivši predsjednik Čitaonice g. Dr. M. Laginja sazvao tu skupštinu, te konstatirav dostatan broj prisutnih, prešlo se na izbor uprave, te su jednoglasno izabrana sljedeća gg.: predsjednik Niko vitez Mardešić; odbornici: Dr. Vjekoslav Gradnik, Josip Krmpotić, Juraj Kaftanić, Rade Duraković; zamjenici: Legiša Alfonz, Kršić Ivan; revizori:

rabi „Slavet“, koji nije drugo nego neki nastavak glagoljice.

Ako se pak ne će, da se rabi u crkvi „Slavet“, neka se uvede glagoljica ma bilo i sa latinskim pismenima, kako je to nekada bilo. Tim načinom će se jedino uzpostaviti željeni mir u Istri, za kojim toliko podpisani čeznu; a neučini li se toga, nastat će burna i žalostna vremena po nas svećenike i sv. Vjuru Isusovu. A tko će tu žeti? Framasuni i inl prevejanj političari, koji jednako za tim teže, da im Crkva i Vjera služe u postignuću njihovih bezbožnih i podlih svrha.

U nadi, da će Presvietlost Vaša ovu našu molbu sa važiti odnosno uslišati bilježimo se sa zahvalnošću iste Presvietlosti Vaše najodaniji:

Istra, dne 12. septembra 1904.*

(Sljede potpisi hrvatskih i slovenskih dekanu, kao i mnogih župnika, biskupije Trščansko-Koparske.)

(Slijedi.)

Vek Valentin. Silhovići Josip. Iza skupštine sazvao je novi predsjednik odborsku sjednicu, na kojoj se odbor konstituirao ovako: potpredsjednik Dr. Vjek. Gradalik, tajnik Duraković Rade, blagajnik Krmpotić Josip.

Kako razumiju hrvatski na pošti. Jučer primili smo iz Zagreba pismo pod ovim naslovom: „Sl. ured. — Naše Sloge — Pula, Istra“. Taj naslov došao nam prokrižen plavom olovkom i sa ovim opaskama: „Unbekant“ (napisano plavom olovkom), „Marinekasino“ (napisano crvenom tintom), „unbekannt“ (napisano crnom tintom ispod „Marinekasino“). Riječi „Naše Sloge“ podcrpane su pak jako debelo crnom tintom, očito od onoga, koji je napisao „unbekannt“ ispod opaske „Marinekasino“, dakle netko od Marinekasina onim debelim podcrtanjem poučio je gospodu od pošte na „Našu Stogu“.

To je zbijla vrlo uredno i upravo krasno, da mora jedno pismo na uredništvo „Naše Sloge“ u Puli biti providjeno od ovdešnje pošte sa visokoučeniim službenim „Unbekant“, zatim poslano u Marinekasino da od tamo duže gospoda poštaru poduči, da to pismo odnesu na uredništvo „Naše Sloge“. Bez komentara!

Prilučna eskadra. Ovih se dana sačinje pričuva eskadra naše ratne mornarice, a zapovjedništvo joj preuzimlje countertreadmiral grof Dragutin Lanjús-Wellenburg. U eskadri će biti brodovi: „Arpad“, „Babenberg“, „Carica i kraljica Marija Terezija“, „Zenta“, „Dinara“ i „Čikoš“. Prva pričuva eskadra bila je sastavljena godine 1905. Pričuva eskadra ovogodišnja imade podpun broj posve izvježbane momčadi i sav propisani materijal na palubi tako, da sačinjava podpuno ratno-pripravnu skupinu.

Krčki kotar:

Svinjska kuga na otoku. Reč bi neimarom i koristoljubljem nekih ljudi zavlada je u Vrbniku, na Puntu i još u nekim občinama otoka svinjska kuga u velikoj mjeri. U samom Vrbniku pocrknaulo je već do konca prošloga mjeseca do 50 kрмаča, a i sama vladina kрмаča. Ljudi su neki htjeli koliti svinje i koristili si, potrošili su novaca, pak su njim pocrknaule i kрмаče i krmčiči. Crknote te životinje zakopalo se je vani, na poljim. Kotace se je slabo čistilo; niti karbola nije se moglo dobiti. Odštete kakve od nikud. Živinara se je riedko vidjelo. Kotarski u Krku je bolestan na dopustu; jedan Voloski došao je koncem srpnja, onaj iz Lošinja koncem kolovoza. Došao je, razgledao, naredio što je znao i jedan i drugi, pak isli, jer jih je služba drugom zvala. Gospodin dvoraki svajtnik Lasciac, neko doba upravitelj namjesticтва, saznav za rečeno stanje na otoku poslao je tamo mladoga živinara Tomasića, sa zadacoma da sve izplita, da spasí što se spasiti dade, da dade kotca razkuzili i očistiti, da se nebi pak kuga ponavljala; na dalje da priuči i izvjesti, kako bi se dalo ljudem pomoći, koje eventualno podpore bi se ostetjenim dalo. Pošto je potrebno da živinar i nadzire da li se sve vrši što naloži, i pošto je kuga razazila skoro cijeli otok, to je nužno da živinar ostane dulje na otoku, i mi se nadamo da hoće toliko koliko bude nužno.

Za „Narodni dom“ u Baški. Primamo od prijatelja sljedeći poziv: Bašćanima! Kao što već danas i najzabavnije sećanje naše domovine imade svoju čitaonicu, imademo je i mi u Baški. Znade se dobro, koja je svrha tih čitaonica, osobito pak u manjim mjestima, gdje im je njihov djelokrug tačno označen. Kod nas u Baški, moram priznati, izvršila je čitaonica i ako već postoji oko četrdeset godina malo od svoje zadace, premda su naši etari oko toga dosta poradili. U čem da tražimo uzrok tomo neuspjehu? Da li u samim

članovima, i nezgodnim i ni najmanje odgovarajućim prostorijama ili možda materijalnim okolnostima čitaonice? Čini mi se, da u svem trojem, jer je jedno s drugim u najužoj svezi. Imade naime članova, koji kao da zaboravljaju na dužnost, koju su si dobrovoljno postavili, da naime plate članarinu koja je gotovo jedina i najizdašnijja podpora a prema tome i uslov obistanka čitaonice. Na predprošlog glavnoj skupštini odredilo se, da se plaćanje članarine ne ravna kao do tada, od jedne glavne skupštine do druge, nego prema sunčanoj godini. To na znanje onima, koji to ne znaju ili zaboravivši čekaju sa uplalom do glavne skupštine. Spomenuto sam gore, da je jedan od glavnih uzroka neuspjeha čitaonice nezgodne prostorije. Kako je to upale u oči već pred nekoliko godina, pocrknela se ideja sakupljanja darova za „Narodni dom“, u kojem bi si čitaonica i druga kulturna i gospodarstvena društva u Baški našla krov. Potrebu ovakve institucije uvidiše neki rodoljubi odmah i dadoše svako prema mogućnosti svoj doprinos, koji je uložan na dobit. Dolaskom stranaca, braće Čeba odučila se još veća potreba ovakve narodne institucije.

Na koncu pak pozivam one Bašćane, koji još nisu ništa pridoneli k ostvarenju ove zdrave ideje, da dade svatko kakav doprinos za podignuće „Narodnog doma“ u Baški, koji će primiti pod svoj krov i čitaonicu i druga nam društva, jer tek materijalno obezbijedenje ovih može uroditi dobrim moralnim uspjehom u narodu a pogotovo u našoj domaćoj mladeži, koja je u nacionalnom pogledu kod nas prilično zaostala, zaslugom onih, koji su bili u prvom redu pozvani, da joj u tome podadu pravac. — Član.

Voloski kotar:

Klin s klinom. U zadnjem smo broju izrazili želju u vesti pod gornjim naslovom, da bi i druge naše občine pridružile se prosvjedu rodoljubne občine Volosko-Opatija obzirom na barbarski postupak riečke iredente proti tamošnjim Hrvatima i njihovim društvima.

Sa zadovoljstvom izlićemo, da je slijedila primjer Volosko-Opatijske občine i rodoljubna občina Kasav poslav riečkim magistratu žestok prosvjed radi njegovih divljačkih naredba. Ovim občinama imale bi se pridružiti i narodne občine s one strane Riečine t. j. hrvatske občine iz Primorja. Sve naše občine imale bi složno opasati željeznom obručen riečke divljake, da se nemogu ni maknuti iz njihovog govejzda. Tim načinom naučilo bi se pameti one obične vandale, koji misle, da su sve mogući i da im je sve slobodno.

Po novinskim glasovima Riečko obćinsko zastupstvo postavilo je i taj prosvjed „ad acta“. Taj „ad acta“ ide sada po Voloskom kotaru od ustiju do ustiju, osobito medju mladjima, i mogao bi ga, žalikž, i koj nedužan osjetiti.

Vinska ljetina. Ovuda nezivu ljudi od vinskoga proizvoda, al osjete i oni bolju ili goru ljetinu. Sad se je cijena vina podvostručila, a to od onda otkad se je opazilo, da ima malo grozdja, i to s raznih uzroka, najviše radi prečestih kiša u proljeću i ljetu.

Ljudi nisu dovoljno škropili čekajuć lispó vrijeme, ali liepa vremena nije htjelo biti. Koji su slučajno ili hotice i po kisovitim vremenu škropili, oni imaju dosta liepoga grozdja. Ima jih koji su jednu ploštinu vinograda škropili a drugu tik nje nisu, pak je na prvog grozdja na drugoj njih. U krajevih bliže mora, gdje je manje moče, više je grozdja nego dalje od mora, u hladovijem, vlažnijem. Koji su više loza pleli ti imaju više grozdja. Nauka je jasna: čim je kisovitija godina tim treba više škropiti i tim više plati.

Sa Brezo. Malo sece usried sume Lazine u Kastavštini Breza napreduje u novije doba. Prije dvie godine sagradili su si liepu crkvicu, koja je posvećena porođenju Blažane Djeve Marije. Četiri blagdana u godini imaju pravo smati sv. misu u svojoj crkvici. Ovo godište na dan rođenja Majke Božje pjevao je tamo sv. misu i propovijedač zastupnik Vjekoslav Spinečić. Zajedno sa njegovom praoljom bio je od tamošnjih čestitih seljana najprijaznije pogodošen, i pozdravljen pucanjem mužara kad je dolazio i kad je odlazio. Još zimi bila je na Brezi komisija za ustanovljenje javno škole ili bar podružnice škole u Brezima. Odnosni spisi poslani su iz Voloskoga u Trst još početkom marta, a sad reč bi da su već dulje vremena zajedno sa mnogimi drugim zatvoreni u ladicama asesoru Dra. Chersicha u Poreču, koj bijaše također kod rečene komisionalne razprave. Nesrami se on kano ni predstavnik c. kr. školskih oblasti odgovornih za vršenje zakona o ustrajanju škola. Ko svakdanji kruh potrebna je Brezi cesta. Građi se već više godina na Jelušić, pak dalje. Sami seljani mnogo su već dana svaki radili na njoj badava. Dala je podporu i predujmila občina, dao je i zemaljski odbor jednu podporu. Obćeo je c. k. kotarski poglavar. Još je za učiniti i kilometar i 300 metara, i to jako težka puta. Trebalo bi da već jednom c. k. vlada dade izdašnju podporu, i da je dade jošie zemaljski odbor, kako je to rečeni Dr. Chersich na licu mjesta obćeo, i knko bi bilo pravo.

Desotgodišnjica „Sloge“ u Zametu. Pjevačko tamburaško društvo „Sloga“ u Zametu slavi ove godine desotgodišnjicu svojega obistanka. U tu svrhu priredjuje sjajnu zabavu dne 25. o. mj. Tom prigodom pjevat će nekoliko pjesama muški zbor „Sloge“, sastojeci većinom od pjačava, koji su sudjelovali kod prve zabave prigodom ustanovljenja društva, akoprem već više godina, radi obiteljskih i drugih prilika ne mogu sudjelovati u društvu kao izvršnući članovi. Osim toga pjevat će mjeseviti zbor „Sloge“ više narodnih poptevaka iz Istre, što ih je sabrao M. Brajšna. A i tamburaški zbor odigrat će nekoliko odabranih komada. Kod toga slavija sudjelovat će i više drugih društava, od kojih su već nekoja najavila svoje sudjelovanje. Umojavaju se i ostala bratska društva, da se odazovu molbi „Sloge“ za sudjelovanje.

Ako kada, to je potrebno upravo sada, da se prigodom ove zabave ondje na pragu grada Rieke dolično odgovori divljačtvu riečkih renegata složnom manifestacijom Hrvata s ove i s one strane Rieke. Zamet je upravo za to najshodnije mjesto, radi česa se je nadati, da će na tu svečanost pohrliti sva sila Hrvata, koji sa istarske strane toli iz Rieke, Susaka i drugud.

Glavna skupština „Gospodarske zadruge“ u Podgrađu. Prošle nedjelje obdržavana je na prostranom dvorištu „Narodnog doma“ u Podgrađu vrlo dobro posjećena godišnja glavna skupština tamošnjeg kotarske gospodarske zadruge.

Skupštinu je vodio vелеzastužni i dugogodišnji predjednik Monsignor Ante Rogadž, župnik dekan iz Hrusice, koji je skupštinaru toplim nagovorom pozdravio.

Nakon pročitanih i odobrenih izvještaja tajnika i blagajnika progovorili su skupštinarima narodni zastupnici prof. Vjek. Spinečić, Malo Mandić te kaud. profesor g. Ribarić.

Koparski kotar:

Braš kod Bazeta, dnc 14. 9. 1910. Podružnica sv. Cirila i Metoda prilila je od gjeslice Anice Bradetić iz Klenovčaka zahvalno kruna šest sabranih u društvu kod opć. savjetnika Anta Bradetića uz poklik: „Živio Andre Božić iz Slunja“

Vedri se! Iz Pomnjanske občine pišu nam: Naša je občina jošie jedina slovenska občina na Koparštini, u kojoj vladaju podriječnici koparske talijanske gospoda. Narod je u njoj slovenski bar 95%, a ipak većina do sada slepo pokoravala nalozima koparske gospoda.

Obćinski načelnik Bartolich, rodom i porieklo Slovenac, dao se je u službu svojih i narodnih protivnika vradeći pokorno njihova zapovjedi.

Medju najbolje svoje pristasa ubrajali su Talijani i njihov načelnik u Pomjansku stanovničvo poreznih občina Kerkavce i Gazon. U prvom od imenovanih ustrojili su zlosretnu „Leginu“ školu za slovenski djeću, a u drugom su uvijek nalazili najčvršći svoj oalon.

Nu, Bogu hvala i početovnom djelovanju nekih naših rodoljuba počeo je narod baš u tim selima otvarati oči i razpoznavati svoje i narodne dušmane. Nadamo se čvrsto, da se će do mla i tamo odgovoriti talijanskim spletkarima.

Otkad se je u Gazonu otvorila slovenska pučka škola, na kojoj radi poštrovno i nesobično vriedni tamošnji učitelj, budie se krasno narodna svijest. Radi toga udaraju talijanski lštovi žestoko na našu školu i na njezina učitelja. Ovaj se dakako nebrine na drzovito klovele i osvade, već ide nustrasto svojim putem napried. Tamo je ustrojeno pjevačko-čitalačko društvo „Jadran“ koje vrši krasno svoju plamenitu misiju. To će društvo do skora prirediti pučku zabavu, koju proporučamo topla svim prijateljima prosvjete i napredka — na Koparštini.

Franina i Jurina.

(Zmiuj.)

Fr. Dobar večer, Jure, ča bi reč, da si danas tako vesel?

Jur. Moram bit veseli i smijati se, samio da se domislam, kako se je danš vrtil naš talijanski meštar od jada

Fr. A ča ćeš, brižan, ter veramente gleda vajk kako da ih je 99 ubili. Ma žče je to danš pak bit jadan?

Jur. A ča, no znaš, da su ti naši zmijski krijšići pitali još jonęga meštara pak im je bila suplika odbita. Ča ga najveć peće pak je to, da ima ovo lelo manje djeća nego lani.

Fr. Ma ter pital moru makar još i 3 učitelja, ma ki će im ga dat, kad nituje toliko djeće? A ča bi drugi kljape podučavali?

Jur. Ja mađ oni su parali, da to ih ovo lelo imat bič žda koliko, pak nimesto ih imajd sve manje, a za par godina odat će sam meštari i kljape.

Fr. A ma tšt se to more znat; malo ki je toliko nepametan! dat svoju djecu u tu našu talijansku školu, kad se fabrikaju talijani od naše djeće.

Razne primorske vesti.

Ko će biti Tršćansko-Koparski biskup? Sto dalje, tu se jačo siri vjest, da će Tršćansko-Koparskim biskupom biti imenovan Monsignor Francesco Castelliz. Sin je maloga trgovca na „piazzutti“ u Gorici, gdje je izučio sve svoje nauke: pučku školu, gimnaziju i bogoslovje. I službovao je u službuje samo u Gorici, i to na u

...ske občine pišu
...redina slovenska
...joj vladaju pod
...zospode. Narod
...95%, a ipak se
...trava naložima
...ch, rodom i po
...u službu svojih
...i pokorno nji
...istise ubrajali
...ik u Pomjanu
...na Kerkavec i
...vanih ustrojili
...za slovensku
...nalazili naj-
...ovnom djel-
...iba počeo je
...rati oči i raz-
...šmane. Na-
...mala i tamo
...arima.
...stila sloven-
...li poštovno
...učitelj, budi
...li toga uda-
...na našu školu
...dakako ne-
...vade, već ide
...ried. Tamo
...družtvo „Ja-
...u plemenitu
...ora prirediti
...tamo toplo
...apredka —
...ina.
...rec, da si
...samo da
...anas vrte
...a
...ente gleda
...Ma zač
...zminjski
...estra ipak
...a ga naj-
...ovo leto
...s i učič-
...d nimaju
...ugi krljepe
...e ih ovo
...k name-
...a par go-
...klupe.
...malo ki
...ju djeu
...kad se
...ca.
...esti.
...rski bi-
...jest, da
...biti ime-
...llitz, sin
...u Gorici,
...pučku
...uzbovno
...to ne u

obrižničtva, nego kao vieroučitelj prije pučkih škola, pak na ženacki učiteljski školi; i kao ravnatelj prije maloga meništa a pak centralnoga za bogoslovce. On je tek par godina, odkad je najmoćniji bio takvim i preminuo Mons. Dr. Prijatelj. Nauka dakle nejma nego ono objavljuje za svršenike, nit se zna da bi tad kakvim značstvenim ili inimi djelom bio. Na površinu reč bi da ga je izlaza njegova čud i njegovo držanje. Prema tome da se zna jako pužati, nadbiskup je dočekat. Prema nižim da je ne toliko strog nego i bezobzirna. Drugo što je iztaklo jest njegovo talijanstvo. Već je postao ravnateljem centralnoga sjemeništa, to mu je pomoglo. A sada još se C. k. austrijska vlada gdje nemože priti Njemca tu utiruje Talijana na viša mjesta u Primorju. Monsignor Francesco Castelli je Talijan, i to ne Talijan katolicko-socijalna struje, nego Talijan Flapp, Talijan koji se raduje pobjedi stupnika Talijana liberalca, koga hoće mijanji liberalci, komu se skoro budućemu skupu raduje zidovski „Il Piccolo“, označujući ga ostentativno Talijanom. Bud ko mu je pomoglo još nješto, kao i njegova djeca. Razmjerno još dosta mlad, nejma mu još 50 godina, lijepe je vanjšina. Mnoge spadje i gospodjice, medju njimi i consessa, da su upravo zanešene za njega. Sin furlanskoga narječja, koje se u Gorici obćepito govori, pozna on dobro talijanski, slovenski i njemački. Nedavno bili su se pronesli glasovi, da on neće da primi skupske časti. Oni koji su ga htjeli imati skupom znali su puteve kako da ga za se pridobu. Činili su da mu je pisao sv. oca papa, i to ponovno da primi biskupovu čast. Austrijska vlada povisiti će mu dotaciju od 24.000 na 80.000 kruna godišnjih kako to on zahtjeva. I u tu svrhu je nedavno u Beču. Svaki čas moglo je puknuti njegovo imenovanje. Mi ga čujemo na djelu. Suditi ćemo ga već po sudih s kojima se bude početkom oktobia. Slabo će pogoditi ako povuče sobom ljude koji su u Istri poznati, poznati po njihovoj protivništvu svetinjama hrvatskoga naroda.

Krasna namisao.
Novo školo za C. M. D. za Istru. Čitamo u „R. N. Listu“: Piše nam jedan praški djak: Od braće Čeha možemo mnogo toga naučiti. Osobito na narodno-obrambenom polju pružaju nam Česi silasiju svih primjera, po kojima bismo morali i mi Hrvati raditi. Evo kako oni dižu škole. Razne bogatije obćine ili gradske uprave u kojima su Česi u većini preuzmu na sebe zadaću, te se skrbe za školstvo u budućem ugroženom predjelu ili izravno ili preko njihove „Ustredni matice školske“. Dapače i cjelokupno česko sveučilišno djakstvo uzdržaje negdje na sjeveru Češke u izloženom kraju jednu školu. Nije li ovo živo i krasna primjer: Bogatiji, silniji pripomaže siromašnijem, ugroženom! Ne bi li se što ovakova i u nas Hrvata dalo provesti, osobito u Istri. Zar je pravica da se n. pr. Kastavčina diže i budi i prosvjetuje sa svojim mnogobrojnim školama, čitaonicama i inim narodnim institucijama, — a da li najmanje nije narodno ugrožena, — a opet da n. pr. isti „naši ljudi“ na Porešćini moraju kao u čisti listu ili kaznjeni u tihim i bez škola živjeti. Neka Kastavci, Opatjci, Vološćanci — ti bogati i silni — pripožođu siromasima ugroženim na Porešćini, Rovinjčini, Labinsćini itd., a cjelokupno hrvatsko-srbsko djakstvo neka se organizira i otko neka preuzme koji ugroženi predjel — ima ih! — evo Lušinj, evo Pulšćina!

Evo, ovako rađe braća Česi, a ovako bismo mogli i mi Hrvati. Ne gubim nade, a da ne će prva — a to je i ide, jer je najboješćetijja i najveća u Istri — Kastavka občina sa svojim velikim načelnikom na čelu velem. g. K. Jelusićem oživotvoriti ovu namisao, te tako prva prenieti i uvesti

ovaj lipe primjer Čeha medju nas, sibi na dnu drugim gradovima i obćinama na uzor, narodu na korist, a C. M. D. na veselje.“

Rekosmo gori, da je to krasna misao, za koju bi od srca željeli, da bude tako djer oživotvorena, nu tu je posredni nešto, što nije možda našem rodoljubnomu djaku poznato. To je naša nepobitna činjenica, da su naše narodne obćine koje spominje, g. pisac, vrlo znatno narodnim porezom obtečene. To vriedi osobito za Kastavsku obćinu, koja negradi samo i neuzdržaje jedino mnogobrojne svoje škole, nego se brine i inače za prosvjetu našega puka u čitavoj Istri. Širemu obćinstvu nisu poznate možda izdašne podpore školskim i dobrotvornim društvima, školske stipendije, česte podpore raznim djacima one i drugih obćina itd. itd. Valjda to isto vriedi i za susjednu obćinu Volosko-Opaljku, koja mora da uzdržaje sama svoju realnu gimnaziju i inače podupire svakojako svako narodno-prosvjetno poduzeće.

Nesmije se pako zaboraviti, da dolaze godišnji računi i proračuni tih obćina na pregled i odobrenje viših oblasti, koje nesa, da nam nisu sklone, nego upravo odlučno neprijateljske i protivne svakom našem napredku.

U ostalom mi smo prvi, koji ćemo iz svega srca pozdraviti oživotvorenje plemeniti zameštit čestitog našeg djaka, pa izvele ju obćine, djaci ili bilo koji mu drago.

Kad bi se našlo tako velikodušno i poštovno obćine, društva ili bilo kakvog skupa, mi bismo vrlo rado istomu naznačili mjesta ili predjele u Istri, koji su važniji i potrebni hrvatske pučke škole nego li bi bile u Lušinj ili na Pulšćini, kako to spominje mladi naš zagovornik pučke prosvjete u Istri.

Sazov zemaljskih sabora. Službeni list bečke vlade priobio je carski patent, s kojim je sazvan zemaljski sabor Sliezije za dne 19. o. mj.; sabori dolje Austrije, Solnograda, Štajerske, Koruške i Predarberga za dne 20. o. mj. i konačno zem. sabor gornje Austrije za dne 28. o. mj. Ostali zemaljski sabori biti će sazvani kasnije, ali još ove jeseni.

Sastanak carevinskoga vjeća. Kako javljaju bečki listovi imalo bi se sastati carevinsko vjeće između 8 i 10 mjeseca novembra na kratko zasjedanje. Vlada želi, da se rieši privremeni proračun za god. 1911. da se potvrdi trgovački ugovor sa Srbijom, i da se obavi izbor u delegacije itd.

Talijanski velozidajnici — pred njemačkom porotom. Poznata je činjenica, da se državna odvjetništva u Primorju neusuduju postaviti političke zločince talijanske narodnosti pred porotne sudove u Trstu, Gorici ili Rovinju. Ovi porotni sudovi sastavljeni su obćino izkušivci od samih Talijana, osobito u Trstu i Rovinju. Riedko dodje medju porotnike u Trstu ili Rovinju koji Hrvat ili Slovenac dočim je uvijek po koji Slovenac medju porotnicima u Gorici. Radi talijanskih porotnih sudista, koja bi riešila svakog političkog zločince talijanske narodnosti, prisiljena su državna odvjetništva rećenih zemaljskih ili obćinskih sudova, da šalju talijanske političke zločince pred njemačke porotnike u Gracu, Inorostu, ili Beču.

Tako je vrhovno sudiste u Beču na predlog državnog odvjetništva u Trstu delegiralo ovih dana njemačke porote u Gracu i u Beču, da sude onim talijanskim mladićima i muževima koji su prigodom izlaza Trščana u Milan i doma ogrišili se o paragraf 68 kaz. zak. (velozidajja). Kolovalje ih obćenika odputovati si već pod strogom pažnjom u Grac i u Beč, gdje će im suditi njemački porotnici.

U Grac su odpremlili kandidate odvjetništva i privatne činovnike: Dr. Höbertha, Dr. Tamara, R. Pristera i Levi-a dočim

su odpravljeni u Beč odvjetnici i gradski zastupnici Dr. Brochi i Dr. Vidacovich.

Medju obćuznicima nalazi se još i drugih talijan-kih mladića, koji čekaju, da ih odvedu pred porotu u Grac.

Gospoda na c. k. namjestničtvu u Trstu još uvjek tvrde, da više nejma kredente!!

Šestdesetgodišnjica blekupa Mahinca. Prošloga čedna proslavio je presvj. g. Dr. Antun Mahnić, biskup krčki 60 godišnjicu svoja blagotvornoga života. Mnogobrojnim čestitkama prijatelja i stovatelja presvj. nadpastira pridružujemo se iskreno i mi!

Zalostna berba. Sa svih strana Istre stižu nam zalostni glasovi o predstojećoj nam herbi ili trgatbi. Česte ljetosnje tuče, neobično vlažna vremena, unistiše većinom ovogodišnji vinski proizvod. U Istri riedko gdje biti će srednja, a većinom loša berba. Isto tako u Dalmaciji. I drugud u našoj monarhiji neće biti mnogo bolje. Tuže se obćenito vinogradari vinorodnih zemalja, da će ljetos lošo proći.

Kako čitamo u talijanskih novina kraljevine Italije, stoji proizvod vina tamo koliko na sjeveru, toliko na jugu, ove godine slabo. Povoljnije stanje pokazuju samo neki predjeli u Siciliji i Apuliji. Strukovni krugovi računaju produkciju Italije na okruglo 27 milijuna hektolitara spram 41 milijuna u godini 1909, a 52 milijuna u godini 1908. Dok traju zalihne staroga vina, ne će ovogodišnja slaba berba odviše uplivati na položaj tržišta, nu za kasnije vrijeme predviđa se znameniti preokret. Tržna cijena pokazuje već sada tendenciju osjetljivog porasta.

„Ljepa naša domovina“ u slikama. Poznati hrvatski pisac i urednik „Škole“ g. Stjepan Širola nakanio je izdati „Ljepu našu domovinu“ u slikama. U tu svrhu obratio se je putem štampa na sve rodoljube širom hrvatskih zemalja, da mu pošalju razglednica gradova, sela, mora, voda, gora i brdina, nošnja itd. u opće svega, što pokazuje čar i ljepotu naše domovine. Kako javljaju zagrebački listovi našao je g. Širola ljepegoda odziva te mu karte-razglednice stižu u velikom broju. A za pobudu prijatelja ove zamisli sastaviti će g. Širola posebni album Bosne i Hercegovine, Zadna i gradu Rieke. Slike su veoma krasne, nekoje upravo umjetnički izradjene, pa će ta zbirka biti veoma poučna i zanimljiva. Uspije li sastavljaču složiti cijeli album do iduću godinu, izložiti će ga na etnografskoj izložbi prigodom Sokolskoga sleta godine 1911.

Čudno nam je što je g. Širola zaboravio i na našu užu domovinu t. j. na Istru, koja, premda malena i siromašna, neoskudjeva sa prirodnih krasota i zanimivosti. Nevjerujemo, da ju je navlas izlučio iz hrvatskih zemalja t. j. iz „Ljepu naše domovine“.

Br. 2011.

Oglas.

Svi oni, koji žele položiti izpit za zapovjednika male obalne plovlitbe ili se uopće kane povetiti obalnom brodarstvu i trgovini, pozivlju se, da se uplau u jednogodišnji trgovačko nautički tečaj, koji se na 1. listopada o. g. otvara u Baski.

U taj se tečaj mogu upisati djeca, koja su svršila pučku školu dobrim uspjehom i mladići, koji se nalaze već u pomorskoj praksi.

Svaki mora dokazati, da znađe korektno i razumno čitati, ispravno pisati te da pozna četiri temeljne računске operacije.

Školarina iznaša K 5 (pet).

Upisivanje se obavlja u općinskom uredu u Baski do konca rujna o. g.

Općinsko Poglavarstvo
Baska, dne 13. rujna 1910.
Načelnik: B. Kaftančić, v. r.

Broj 4572.

Oglas natječaja.

U smislu zaključka obćinskog zastupstva od 26. augusta 1910. raspisuje se ovime natječaj za mjesto drugog obćinskog lječnika sa sjelom u Matuljima ili u blizini Matulja. Godišnja plaća sa paušalom za konja ustanovljuju se na K 3000, izplatljivih u mjesečnim anticipativnim obrocima, osim toga primati će ustanovljene pristojbe za lječničke posjete, koje su gornjom odlukom od dosadašnjih skoro podvostručene.

U okružje tog lječničkog mjesta spadati će porezne obćine: Matulji, Spinčići (osim sela Brnini, Belčići i Curi), Bregi, Perenići, Pobri, Kučeli, Dol. i Gor. Rakavac, Trinajstići, Jušići, Jurđani, Puži, Zvoneda, Brgud i sela Dolčić i Frlanija u Ruševoj.

Lječnik biti će dužan držati farmaceutski ormar; bezplatno lječiti posve siromašne bolesnike, dočim će mu putni trošak i ljevovi istima izdati, biti izplaćeni iz obćinske blagajne i kao zdravstveni organ obćine voditi zdravstveno uređavanje. Službena pogodba sklopiti će se sa lječnikom iza imenovanja istoga, a koja stoji natjecateljem na uvid kod podpisatog poglavarstva.

Natjecatelji mogu podnesti podpisanom svoje molbe do 15. oktobra t. g., obloživ ih diplomom sveukupnog lječništva, svjedocbom o dosadanjem službovanju, o poznavanju hrvatskoga jezika kao uredovnog i o svojem državljanstvu.

Općinsko Poglavarstvo.
Kastav, dne 14. septembra 1910.
Načelnik: Jelusić, v. r.

Štednjak (Sparherd)

u veoma dobrom stanju prodaje se. Upitati u uredništva.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Trgovci vinom i krčmari

Pozor!

Kad kupujete vino, grožđe ili rakiju od dropa preporučam, da se obratite na mene, i to osobno ili pismeno. Imam dobrih naravnih vina koja su bila na izložbi u Parizu odlikovana sa zlatnom kolajnom i križem i zlatnom krunom i počasnim diplomom. Na uvid imam više pohvalnih pisama u mojoj pisarni.

Osim toga dajem onomu, koji bi mogao dokazati, da vina u mojoj konobi nisu naravna i svježa, 1000 kruna. Skladište strojeva „Singer Original“; strojeva za pletivo; tiskala za grožđe, kao i sve potrebitine za vinogradare i pivničare. — Skladište vina u Poreču, ulica Grande br. 320. — Preporuča se odani

Martin Sreboth.

Prigodna kupnja!

Krasna žepna ura s lancem samo K 3-50.

Nakupio sam 30.000 komada, radi toga razaslijem krasnu 36 sati iduću Gloria-srebrni remontoir-sat, švajcarska radnja sa lepo graviranim oklopom i lepim pozlaćenim ili posrebrnjenim lancem, točno iduću samo za K 3-50.

Nadalje nudjam pravi pozlaćeni, 36 s, iduću anker-remontoir prve vrste švajcarski sat s pozlać. lancem za K 5—, 3 god. pism. jamstvo za svaku uru.

Razaslije pouzdećem S. KOHANE izvozna kuća švajcarskih ura KRAKOV br. 136.

Nbrojene priznanice i opetovne naručbe. Ako nije po volji vraća se novac.

Pozor! Pozor!

50.000 para cipela.

4 para cipela samo za K 6 50.

Radi obustave plaćanja više velikih tvornica povjereno mi je rasprodati veliku zalihu cipela ispod tvorničke cijene. Ja prodajem zato svakomu 2 para cipela na podvez za gospodu i 2 para za gospodje, smeđje ili crne kože, galoširane sa čvrsto zabitim podplatom, vrlo ukusne najnovijeg oblika. Veličina po broju.

Sva 4 para stoje samo K 6 50

Razaslije pouzdećem

C. GRÜNER, izvoz cipela

KRAKOV, br. 842.

Promjena dozvoljena, a na zahitov vraćam i novac.

Nikada više!

neću mienjati sapuna od karabin Bergmannov Stecken-perferd-Lilienmilch-sapuna (marka Steckenperferd) o Bergmann & Co., Tilsche, a Elbe, jer ovaj sapun jedino čuva kožu od sunčanih pjege i uzdržava lepu, mekanu i nježnu put.

Komad po 80 para dobiva se u svim trgovinama, a drogerijama i dućanima parfumerijama.

PRODAJE SE

stroj za postolare u dobrom stanju. Obratiti se na g. MIHA POČIVALNIKA u Pulli, via Promontore.

Jeftino česko

PERJE

za krevete

5 kg. novo čihane K 9'60, bolja K 12—
biete pahuljice čihane, 18— " 24—
kao sneg bile pahuljice čihane . . . 30— " 36—
razaslije se franco pouzdećem.

Zamjenjuju se i prima natrag uz naknadu tovar. troška.
BERNDIKT SACHSEL, Lobes, br. 259
pošta PILSEN, Češka.

Anstro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Pantu.

Plovitbeni red

vrijedi od 1. maja 1910. do opoziva.

Pruga: Rijeka-Punat.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prje pođne 6.—	odl.	PUNAT	dol.	4.60
5.15	dol.	Krk	odl.	4.25
5.25	odl.	Glavotok	odl.	4.25
6.10	dol.	Malinska	odl.	3.40
6.15	odl.	Malinska	dol.	3.85
6.45	dol.	Malinska	odl.	3.05
6.55	odl.	Omišalj	dol.	2.55
7.40	dol.	Omišalj	odl.	2.10
7.45	odl.	RJEKA	dol.	2.—
8.45	dol.	RJEKA	odl.	12.55

Uvjeljno pristanjanje u Njivicama.

Pruga: Rijeka-Opatija-Rab-Nerezine.

Utorak i Petak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Srijeda i Subota
prje pođne 7.20	odl.	RJEKA	dol.	4.15
7.55	dol.	Opatija	odl.	3.40
8.—	odl.	Opatija	dol.	3.30
9.20	dol.	Beli	odl.	2.10
9.30	odl.	Beli	dol.	2.—
10.20	dol.	Merag	odl.	1.10
10.30	odl.	Merag	dol.	1.—
11.—	dol.	Krk	odl.	12.80
11.10	odl.	Krk	dol.	12.20
prje pođne 12.40	dol.	Baškanova	odl.	10.50
1.—	odl.	Baškanova	dol.	10.40
8.—	dol.	Rab	odl.	8.40
8.30	odl.	Rab	dol.	8.30
5.15	dol.	Veli Lošnj	odl.	6.45
5.25	odl.	Veli Lošnj	dol.	6.35
5.55	dol.	Mali Lošnj	odl.	6.25
5.45	odl.	Mali Lošnj	dol.	6.15
6.30	dol.	NEREZINE	odl.	5.30

*) Luka Sv. Martin.
Uvjeljno pristanjanje u Pantu i Loparu.

Pruga: Baška-Rijeka.

Svaki Utorak i Cetvrt. Nedjelja	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Ponedjeljak i Srijeda i Subota
prje pođne 8.40	odl.	Baška	dol.	6.10
4.50	dol.	Punat	odl.	5.—
8.45	dol.	Rijeka	odl.	12.55

Uvjeljno pristanjanje u Staroj Baški.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Rab i natrag.

Svaki Cetvrt.	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Cetvrt.
prje pođne 7.20	odl.	Rijeka	dol.	7.50
7.55	dol.	Opatija	odl.	7.15
8.—	odl.	Opatija	dol.	7.05
8.15	dol.	Lovran	odl.	6.50
8.20	odl.	Lovran	dol.	6.40
12.—	dol.	Rab	odl.	8.—

Razmatljanje si pridržava pravo — prema okolnostima — promjene plovitbenog reda.

Skladište i radionica cipela

Rob. Bonyhadi

(prije P. ZARO)

PULA — Via Sergia 33 — PULA.

Podpisani prekopio je od tvrdke P. Zaro cicio skladište i radionicu cipela, te će unapriediti voditi sam sav posao, i nastojati da obćenito udovolji pošt. gradjanstvo i vojničku posadu.

Na skladištu je roba samo iz vlastite radionice, čvrsta i solidna, za gospodu, gospodje i djecu u najmodernijoj fačoni.

Poslužuje se i hrvatski, te se preporuča našima u gradu i okolici.

Veleštovanjem

Rob. Bonyhadi.

VELIKI IZBOR

svakovrstnih gotovih odijela za gospodu i dječake kao i za dame i djevojčice

:: BOHINEC i drug ::

ulica delle Torri 2, — TRST, — ulica S. Lazzaro 17
(iza crkve sv. Antona novoga)

Solidna posuga. (Odiela po mjeri.) Cijene vrlo nizke.

KAMEN ZA GRADNJE

iz najboljih kamenoloma okolice (kamenolom Vareton u dugoj uvali).

MORSKI PJESAK.

Sva gradja u svakoj količini dovaža se na lice mjesta uz najpovoljnije cijene. Morski pjesak izvaža se i van Pula.

Skladište i ured u PULI, Via della Valle br. 11. - Telefon br. 21.

Josip Blašković, vlastnik kamenoloma.

NOVO! NOVO!

HOTEL ELISABETTA

PULA, via Arena br. 1. Vis-à-vis Arena.

Vlastnik: Frane Barbalić

sasna nanovo i moderno uredjen, sa lepim i zračnim sobama, opremljenim sasna novim pokućtvom i posteljnom.

Sasna u blizini parobrodarske stanice, postaja tramvaja, blizu kolodvor.

Poslužba brza i točna, cijene vrlo umjerene. — Ulaz sa ulice Arena br. 1 i sa restauracije piazza Ninfea br. 1, vlastništvo istog gospodara.

Preporuča se našem občinstvu uz geslo: SVOJ K' SVOMU!

SPLIT — DALMACIJA

Mineralno sumporno jedno kupalište

NAGY i drug

najjači i najljekoviti sumporni izvor EUROPE, najbogatiji na jodu u opće sa jedino obstojećim uspjesima ozdravljenja jer UNIKUM kroz srotno kamienno spojenje od sumpora, joda, soli i bromida u izvanrednoj količini. Lječilište za bolesti svake vrste. Lijeci se kupanjem, pićem, blatnim oblozima itd. U 1 litri sadržava 31-504 gr. Cijelu godinu otvoreno. Preporučuje se osobito onim, koji su već više lječilišta pohodjali bez ili malim uspjehom. Voda naša, sol i blato otprema i izvješće daje uprava kupališta.

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda